

Spis treści

Wprowadzenie (<i>Erhard Cziomer</i>)	9
--	---

Część I.

Zagrożenia i wyzwania bezpieczeństwa międzynarodowego

Rozdział 1. Istota i instytucjonalizacja bezpieczeństwa międzynarodowego (<i>Erhard Cziomer</i>)	13
1.1. Pojęcie i istota bezpieczeństwa międzynarodowego	13
1.2. Źródła zagrożeń i wyzwań bezpieczeństwa międzynarodowego	17
1.3. Ogólne tendencje ewolucji instytucjonalizacji bezpieczeństwa międzynarodowego	19
Rozdział 2. Spory i konflikty międzynarodowe (<i>Marcin Lason</i>)	27
2.1. Pojęcie i istota sporu międzynarodowego, konfliktu zbrojnego i wojny	27
2.2. Klasyfikacje konfliktów zbrojnych i wojen	33
2.3. Czynniki konfliktogenne	38
2.4. Nowa jakość konfliktów zbrojnych na początku XXI wieku	43
Rozdział 3. Państwa upadłe (<i>Marcin Lason</i>)	47
3.1. Pojęcie i istota państwa upadłego	47
3.2. Przyczyny i przejawy upadku państwa	50
3.3. Skutki upadku państw	56
3.4. Wspólnota międzynarodowa wobec zjawiska państwa upadłego	61
Rozdział 4. Terroryzm międzynarodowy (<i>Robert Borkowski</i>)	65
4.1. Pojęcie i istota terroryzmu międzynarodowego	65
4.2. Klasyfikacja organizacji terrorystycznych. <i>Modus operandi</i> terrorystów	69

4.3. Terroryzm w XX i XXI w. (terroryzm anarchistyczny, narodowo-wyzwoleńczy /separatystyczny, lewacki, religijny).....	74
4.4. Zwalczanie terroryzmu (inicjatywy ONZ, NATO, OBWE, UE oraz w RP)	78
 Rozdział 5. Transnarodowa przestępczość zorganizowana (<i>Małgorzata Kudzin-Borkowska, Robert Borkowski</i>).....	85
5.1. Pojęcie i istota TPZ.....	85
5.2. Czynniki wpływające na rozwój TPZ. Rodzaje przestępczości i obszary zagrożeń gospodarki i bezpieczeństwa wewnętrznego państw	88
5.3. RTPZ jako zagrożenie dla bezpieczeństwa międzynarodowego	93
5.4. Przeciwdziałanie i zwalczanie TPZ (inicjatywy ONZ, UE oraz RP)	97
 Rozdział 6. Zagrożenia ekologiczne – pojęcie, cechy, źródła i rodzaje (<i>Beata Molo</i>)	101
6.1. Pojęcie i cechy zagrożeń ekologicznych.....	101
6.2. Cechy zagrożeń ekologicznych.....	103
6.3. Globalne i regionalne zagrożenia ekologiczne	107
6.4. Pojęcie bezpieczeństwa ekologicznego.....	114
 Rozdział 7. Wyzwania i zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego (<i>Beata Molo</i>).....	123
7.1. Pojęcie i istota bezpieczeństwa energetycznego	123
7.2. Czynniki wpływające na bezpieczeństwo energetyczne	133
7.3. Wyzwania i zagrożenia dla bezpieczeństwa energetycznego	135
7.4. Zagrożeń bezpieczeństwa energetycznego	136
 Rozdział 8. Informacyjny wymiar bezpieczeństwa (<i>Przemysław Furgacz</i>).....	143
8.1. Pojęcie i istota cyberprzestrzeni	143
8.2. Walka informacyjna – typologia i metody	144
8.3. Zagrożenia cybernetyczne – pojęcie i rodzaje	147
8.4. Zagrożenia związane z inwigilacją społeczeństwa	160

Część II.

Instytucje bezpieczeństwa międzynarodowego

Rozdział 9. Systemy bezpieczeństwa Ligi Narodów i Organizacji Narodów Zjednoczonych (<i>Erhard Cziomer</i>).....	165
9.1. Geneza, cele, struktura i ewolucja Ligi Narodów	165
9.2. System bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych.....	172

Rozdział 10. System bezpieczeństwa w ramach KBWE i OBWE (<i>Erhard Cziomer</i>)	191
10.1. Geneza i ewolucja współpracy w ramach KBWE do 1989 r.....	191
10.2. Geneza OBWE 1990–1995	198
10.3. Ramy instytucjonalne oraz ogólne zasady działania	201
10.4. OBWE wobec nowych problemów i wyzwań bezpieczeństwa europejskiego w XXI w.....	206
Rozdział 11. Geneza i nowa rola NATO po zakończeniu zimnej wojny (<i>Marcin Lason</i>)	213
11.1. Ogólna geneza i ewolucja NATO w okresie zimnej wojny	213
11.2. Nowa struktura i poszerzenie NATO po zimnej wojnie	219
11.3. Wyzwania funkcjonowania NATO w drugiej dekadzie XXI w.	225
Rozdział 12. Problemy i wyzwania kształtowania sytemu bezpieczeństwa UE (<i>Anna Paterek</i>)	233
12.1. Przesłanki powstania i postanowienia traktatowe WPZiB UE	233
12.2. Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony jako instrument WPZiB	241
12.3. Struktura instytucjonalna, funkcjonowanie oraz przyszłość WPZiB/WPBiO	247
Rozdział 13. Instytucjonalizacja bezpieczeństwa w przestrzeni poradzieckiej (<i>Beata Molo</i>)	263
13.1. System bezpieczeństwa w ramach WNP	264
13.2. Organizacja Układu Bezpieczeństwa Zbiorowego	271
Rozdział 14. Instytucje bezpieczeństwa półkuli zachodniej, w Afryce i w świecie arabskim (<i>Przemysław Furgacz, Anna Paterek</i>)	281
14.1. Geneza Organizacji Państw Amerykańskich	281
14.2. Międzynarodowe instytucje bezpieczeństwa w Afryce	286
14.3. Instytucje bezpieczeństwa w świecie arabskim	304
Rozdział 15. Instytucjonalizacja współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa w regionie Azji i Pacyfiku (<i>Anna Paterek</i>).....	311
15.1. Najważniejsze obszary niestabilności w regionie	311
15.2. Stowarzyszenie Azji Południowo-Wschodniej – ASEAN	321
Bibliografia cytowana	329
Noty o autorach.....	341